

19 יולי 2021
י"א תשפ"א
542597021

לכבוד

חברי ומשקיפי המועצה לשיקום נכי נפש בקהילה

הנדון: סיכום ישיבה בנושא תעריף הכלכלה - 14.7.2021

שלום רב,

השתתפו:

עו"ס אבי אורן - יו"ר המועצה, גבי סילביה מדניקוב- עמותת עוצמה, גבי ריבי צוק- עמותת עוצמה, מר אריה- עמותת לשמ"ה, גבי שירלי גינסברג- פורום היזמים, גבי טאיה לייקין- מנהלת הוסטל עתיד חדש, מר איתי אבני- מנהל קהילה תומכת יד יד נפש, גבי חן קדוש- נציג דיירים, גבי אפרת אוטמוגין- מנהלת הוסטל עתיד חדש, גבי דורית זינגר-מנהלת קהילה תומכת, מר שמואל דורי, גבי מרב טלר-יזמת ומנכ"לית עתיד חדש, גבי תמי מצלאווי-עמותת לשמ"ה, גבי פנינה-מרכז הרדוף, גבי שרון-מרכז הרדוף, גבי תאיר סרי- לוי, מר יהודה צוריאל-אגף התקציבים.

המלצת המועצה: חברי המועצה הקשיבה קשב רב לנציגי הדיירים, המנהלים, היזמים וארגוני המגזר השלישי שהשתתפו בדיון והתרשמו מעומק ודחיפות המצוקה שנגרמת ליחידות הדיוור המוגנות לאור אי עדכון תעריף דמי הכלכלה ב-8 השנים האחרונות, מציאות בה דיירים אינם רשאים להדליק מזגן יותר משעתיים ביום, לצמצם אכילת בשר לפעם בשבועיים או להסתמך על תרומות אינה מציאות מתקבלת על הדעת וטוב היה שלא הייתה מתקיימת. מצד שני, חברי המועצה רואים חשיבות עצומה בקיומה של הכנסה פנויה ראויה לשמה לדיירים המשתקמים ורואים בה ערך לזכותם לחיים של משמעות וכבוד. לאחר שנחשפו הן לעדויות מהשטח והן לטיטוטות עבודת וועדת התעריפים בשנתיים האחרונות המועצה קוראת לכינוס דחוף של הוועדה ולהעלאת של סעיף המזון והחשבונות בסכום של 200 עד 250 ₪ וזאת על פי תחשיב יוקר המחיה שקבעה הוועדה עצמה.

באותה נשימה המועצה קוראת להותיר הסיוע בשכר הדירה על 5% מגובה הסיוע לשכר הדירה שכן העלאתו שלו היא בבחינת תיקון עוול בעוול שאל למשרד להעמיס על כתפיהם העייפות של המשתקמים.

נושא שכר הדירה נידון כרגע בבג"ץ ויש להפריד בין שתי הסוגיות, כריכה שלהן מביאה לפגיעה משמעותית באיכות חיי הדיירים ומן הראוי להפסיקה.

יו"ר: אני מתכבד לפתוח **דיון מיוחד בנושא דמי הכלכלה**, הנושא של דמי הכלכלה עלה במסגרת המועצה בדיון על השביתה במערך השיקום, אחד הנושאים שבמחלוקת היה הקושי של המסגרות המוגנות, קרי, הוסטלים וקהילות תומכות להתנהל במצב בו דמי הכלכלה עומדים על 1,200 ש"ח לחודש היום.

במסגרת ההכנות לקראת הדיון הזה, שוחחתי עם אגף תקציבים, קראתי דוחות אחרונים, ואציג רקע כללי. כעיקרון, **בניגוד למצב במוסדות אשפוז או מוסדות רווחה שם בעצם 80% מהקצבה מועברת למוסד המאשפז או למוסד רווחה**, בסל שיקום, מתוך ההנחה החשובה הגורסת **שההכנסה הפנויה של המשתקם הוא הציר המכוון לאפשרות השיקום שלו ולהשתלבות שלו בחברה**, הסכום המועבר למסגרת הדיור עמד על בערך כ-50% מהקצבה, שמסורתית ועדת התעריפים קבע שהוא יוכל לעמוד על עד 55% מהקצבה.

הפעם האחרונה שוועדת התעריפים התכנסה וקיבלה החלטה הייתה בשנת 2013, אז הוחלט על סכום של 1,200 ש"ח שכוללים סכום של 950 ש"ח למזון וכלכלה, 140 ש"ח לבלאי, 75 ש"ח לפנאי ו-35 ש"ח לשכ"ד, כל אלה גולמו ב-1,200 ש"ח.

מאז יש פניות רבות לוועדה לעדכון הסכום. הועדה התכנסה ב-2019, החליטה על מספר עדכונים, לא אדון בהם כרגע.

המטרה היום היא לשמוע את השטח – המשתקמים, מנהלים, משפחות – ולדון באפשרות של המלצה על סכום סביר ממנו הדיירים יוכלו לקבל את כל הצרכים הבסיסיים שהמסגרת אמורה לספק. נפתח בדיון:

גב' קדוש: אני אגיד שמדובר בבעיה גדולה, הרבה כסף, רוב המתמודדים מעשנים וזה הוצאה גדולה, זה מכה כואבת. אין לי סיוע בשכ"ד מהמדינה, אני משלמת מחיר מלא, 1,770, ועוד 200 ש"ח זה הרבה כסף.

יו"ר: את יכולה לספר לנו קצת מה את מקבלת – את משלמת 1,900 ש"ח, מה את מקבלת, האם את צריכה להשתמש בכסף הפרטי – מה את מקבלת מההוסטל?

הגברת חן קדוש: חדר זוגי, אוכל, חשמל, ארנונה מסים. זהו.

יו"ר: יש דברים שחסרים לך ושההוסטל לא מספק, שאת צריכה להשתמש בכסף שלך?

גב' קדוש: סיגריות, תרופות, ביגוד...

גב' צוק: נסיעות, קוסמטיקה, כלי רחצה. יש לך נייד, הוצאות תקשורת, זה משהו שאת משלמת על עצמך.

יו"ר: האם הקהילה מסתדרת עם סכום כזה או שצריך לעלות את זה?

גב' קדוש: הייתי יכולה לספוג העלאה של 100 ש"ח.

מר אבני: יש הבדל בולט בין מתמודדים מעשנים ולא מעשנים, מי שלא מעשנים, חיים יותר בגבולות הרווחה, זה פקטור של 100%. בסכום הזה אי אפשר להתקיים כלכלית. המזון, בתוך ה-1,200, 100 עובר

לבעלי הדירות. וגם תחזוקה, 78 לחודש. המזון מגיע ל-656 ש"ח בערך. **בדירה של חן, בגלל שזה 4 אנשים, זה לא כמו בבתים המשותפים שיש 17, 15 איש. אין אפשרות לתת להם להסתדר.** הדירה של חן מקבלת על חשבון מי שגר בבתים המרכזיים. אני לא הייתי רוצה שזה יתחיל לעלות פה אבל **אנחנו לוקחים תרומת אוכל ממכון וייצמן**, זה מה שמאפשר לנו לשרוד. זה לא ריאלי המצב. בן אדם צריך להתקיים על 650 ש"ח עבור מזון. תעשו חישוב בעצמכם, זה לא יכול לגרד את מה שאנחנו מוציאים בחודש. בדירה אחרת דיירים מוסיפים כל פעם סכום אחר, אם הם רוצים, הם תמיד רוצים, עוד 200 בחודש. דירה אחרת הם צמחוניים זה יוצא יותר טוב. בבתים משותפים נעזרים בתרומות, אז נשאר לך 350 ש"ח בשביל כל החשבונות, מחומרי ניקוי. אם בעבר היינו בהסכמת כל הדיירים קונים תלוש ליום הולדת של 50 ש"ח או תלוש לחג, אין דברים כאלה יותר. **הסכום לא מסונכרן עם הזמן.**

יו"ר: איתי יש לך הערכה של איזה סכום יהיה סביר, כמנהל הוסטל. אני מסתכל על החלטת ועדת התעריפים מ-2013 – סה"כ 1165, הפרש שכ"ד 35.

מר אבני: אצלנו התחזוקה ושכ"ד ביחד. נניח במקרה שלי, ברגע שמעלים ב-200 ש"ח, הקופה של הדיירים מתמלאת בעוד 9,000 ש"ח בחודש, ב-100, מתמלאת ב-4,500 ש"ח, זה משמעותי. גם 100 ש"ח זה משמעותי.

יו"ר: אבל הסכום הסביר מבחינתך שיאפשר, להערכתך, התנהלות סבירה?

מר אבני: זה די ירייה באוויר כי לא ניסיתי אף פעם, אני לא חושב שיותר מ-200 יהיה נכון, כי כמו שחן אמרה גם הדיירים לא סובלים מעודף כסף, לדעתי 200.

גב' זינגר: לנהל את הקהילה שלנו במהלך שנת הקורונה זה היה כמעט מבצע בלתי אפשרי, גרים בקהילה שלנו היום 58 דיירים, הקהילה היא עד 60 דיירים. הגענו בחודש פברואר לשפל של השפל שלא היה אצלנו כזה דבר – **חזרו הציקים, לא היה כסף לנהל את הקהילה.** יש לנו ועד דיירים מאוד חזק, דיברנו על המצב, החלטתו בשיתוף על צעדים של קיצוצים משמעותיים וקשים ביותר. היום הגענו להבראה קלילה של החשבון אבל המצב עדיין מאוד קשה. **הדיירים בקהילה מקבלים בשר בקר פעם בשבועיים שלושה שגם אותו אב הבית מערבב עם בשר עוף טחון, אי אפשר לתת מעבר לזה.** מעדנים אם זה משהו שרווח בבתים, מה שהיה פעם גיל בטעמים, הדיירים מקבלים את זה – שעולה שקל 40. פירות קיץ רק את הדברים הזולים ביותר, גם פירות חורף, **הרבה פעמים מתחננים לירקן על תרומות שייתן לנו על דברים של פירות וירקות, הוא נעתר ונותן לנו ארגז של פרי, או בחורף תותים, תרומות, לא משהו שיכולים להרשות לעצמנו לקנות, מצב ממש רע.**

מדברים כל הזמן על זה שצריך לאכול מזון בריא – מי יכול להרשות לעצמו לחם שיפון או לאכול כל מני דגנים, או מקמח מלא דברים, שזה חשוב לבריאות האנשים והדיירים גם מדברים על זה. אין לנו אפשרות בסכום הקטן לאפשר את הדברים. אנחנו קהילה תומכת, עובדים על השיקום, על זה שיבשלו בדירות, ללא

יוצא מהכלל, זה מעלה את העלויות, צריך לתת את כל מערכת הדברים – שמן ומוצרי בסיס, לכל דירה בנפרד, ויש לנו 14 דירות בקהילה. זה בלתי אפשרי. אנחנו נותנים את התבלינים, הכול מדוד בכפיות, לפי שבועות, כדי לשרוד, כדי להרים את הראש מעל המים.

לפני כשנה אפילו עשינו פניה ליוזם. הדיירים בעצמם באו ואמרו אנחנו רוצים לעלות את דמי הכלכלה. אין דבר כזה, הדיירים – כמה שהם דיירים פעילים וזה קהילה עוצמתית וחזקה, קהילה שעומדת על דעתה, אנשים שיש להם מה להגיד פה, אי אפשר ללא אישור להגדיל את דמי הכלכלה, אפילו אם הדיירים ירצו אי אפשר לשנות את המצב. אני רוצה שתשמעו את שמואל.

מר שמואל : רוצים לעלות את הקצבה מ-3,200, ל-3,700, אז להעביר את ה-500 לקופת דיירים. למשל, אין חלה בשבת בצהריים, אני לא דתי אבל לא יכול להיות מקובל. אין מתנות, אין פירות קיץ – שזיפים משמשים, מעט מאוד מלונים. פעם בחודש שיהיה קבב או סטייק, אני אומר פעם בחודש. אין משקאות, אין קינוחים עוגות. זהו זה מה שהיה לי להגיד.

יו"ר : בהכנסה הפנויה שלך, מה שנשאר לך אחרי שאתה משלם להוסטל, יש דברים שאתה לא מצליח לקנות למרות שאתה רוצה וצריך?

מר שמואל : אני לא דייר מוגן, אז אין לי קושי. אבל יש חלק שעובדים במועדון, 500 או 100 ש"ח לחודש. אתה רואה שיש הפרשים ביניהם לביני. צריך לשאול אותם. הרוב הולך על הבסיס.

יו"ר : אז לדעתך צריך לעלות את דמי הכלכלה אחרי שיעלו את הקצבה ל-3,700?

מר שמואל : צריך לזרז את זה כדי לפתור את הבעיה. ילך להם על סיגריות – ה-500 ש"ח.

גב' מדניקוב : הבת שלי בקהילה התומכת, זה רק 600 ש"ח לחומרי ניקוי וכלכלה ולא 750, מצמצם עוד יותר את האפשרויות. כל הדברים הבריאים – שמן זית, לחם מלא, זה מהמשפחה, מי שאין לו משפחה זה בעיה גדולה. חוץ מזה שאני מממנת את הסיגריות והבגדים, הכול אני מממנת. קודם כל זה ברור ש-600 ש"ח שמקבלים עבור אוכל וחומרי ניקוי. אנחנו מעבירים 1,200, מזה 600 זה לחומרי ניקוי, היתר זה לארננה מים חשמל וכל הדברים האלה. כך שמבחינת אוכל זה ממש שערווייתי. אני לא מבינה איך אפשר לבנות על 150 ש"ח לשבוע לבן אדם, זה לא הגיוני.

גב' שרון : אני מתקשה להבין את הדיון שיוּרד ליוגורט בטעמים. נקבע סכום לפני 21 שנה, היו עלויות מחירים של כל המוצרים הבסיסיים, חשמל, איך זה יכול להיות שמושרד הבריאות או האוצר לא מתייחס

זוהי. אנחנו לא צריכים לטעון לדברים האלה – אם המחירים עלו גם דמי הכלכלה צריכים לעלות וזה בוודאי בא על חשבון הדיירים. אנחנו בחרים מסבסדים את קופת הדיירים באופן קבוע כי היא לא עומדת בהוצאות שלה. אנחנו נותנים לדיירים את האוכל, אם זה טבעוני צמחוני. מוצרי חלב – יותר יקר מבקר. **הבחינה של יתרה ביום מסוים זה לא משקף את מצב הקופה,** מיד לאחר היום הקובע הזה יכולים לרדת צ'קים שלא ירדו יום לפני. צריך לבחון את ההכנסות וההוצאות, לא סכום ביום מסוים. זה לא נקודת בחינה נכונה לסיטואציה.

יו"ר: האם את חושבת שההחלטה של הועדה על 55% ממשקל הקצבה זה החלטה סבירה?

גב' שרון: מאז שקבעו את זה הקצבה עלתה. לא בחנתי את זה מבחינת האחוזים אבל זה ברור שצריך לבחון מה הן עליות המחירים, אז להבין את היחס של 55% מהקצבה, ואז גם הצמדות ועליות מחירים, יש כלכלנים שיכולים לעשות את זה. אני לא יודעת מה העלייה והמשמעות של 55%. 55% מ-3,300 נשמע לי הגיוני יותר.

יו"ר: יש משמעות עצומה בהכנסה הפנויה ליכולת להשתקם, לא רוצה לראות את הדיירים שלנו הולכים ברחוב ומבקשים סיגריות או מקבצים נדבות זה לא עושה לנו טוב כמערכת ובטח לא לכבודו העצמי של המשתקם.

גב' מצלאווי: יש מתמודדים אצלנו שקשה להם לשלם את ה-200 ש"ח האלה. הם מבינים שהמחירים עלו ואין ברירה. הם רוצים שאם תהיה עליה לקבוע ל-5 שנים, שלא כל שנה נפתח את זה לדיון וזה יעלה כל שנה שנתיים.

גב' לייקין: מה שנכנס לקופת הכלכלה של ההוסטל כרגע, דן את הדיירים לחיי עוני. מכתבים להם אוכל הכי פשוט, מקצים שעות מזגן, לא הגיוני שדייר לא יכול לפתוח מתי שמתחשק לו, חומרי הניקוי באיכות הכי נמוכה. עשינו פה הליך הבראה בצורה הכי קשוחה. זה משפיע על המצב הכללי של הדיירים, אין סיבה שלא יקבלו את תנאי החיים הכי מיטיבים שהם יכולים לקבל.

להוריד את הקצבה כדי לעלות את איכות החיים שלהם, זה מטיב אתם, אני לא חושבת שיש פה סתירה אבל צריך להתאים את דמי הכלכלה לתעריפים שעלו בצורה מטורפת, רואים שהכול עולה כל הזמן, זה לא רק המזון. אנחנו באמת נוקטים באמצעים קיצוניים כדי לשרוד וזה בא על חשבון הדיירים וכואב לי הלב לעשות את הצעדים האלה כל פעם מחדש.

יו"ר: האם יש לך הערכה לגבי אופן ההעלאה שיאפשר לך לנהל את ההוסטל שלך בצורה סבירה?

גב' לייקין: אני חושבת ששיפור של 200 ש"ח, המצב כה גרוע, יודעים להתנהל עם כלום, אז גם זה יהיה מעולה, אבל צריך להיות לפחות סביב ה-200 ש"ח.

גב' צוק: אני רוצה להתייחס לכמה מישורים, אני חושבת שלגבי העלות המשוערת של מזון מה שיש היום לא יכול להיות מספיק, אני חושבת שזה עלה ממה שהדוברים אמרו כאן שהם משקפים את השטח, אני חושבת

שבשביל אמדן של כמה כסף צריך, המשרד צריך להתייחס לעצמו ברצינות. צריך לראות מה הסטנדרט דורש, יש פרסום של מכון טאו מ-2015, שאנשים עם הכנסות נמוכות לא יכולים לממן מזון בריא, סכום של 600 ש"ח הוא לא לעניין. זה השאלה הראשונית סביבה דנו. צריך להסתכל מבט רחב יותר – דוח ועדת התעריפים, כשאני קוראת את הנהלים אז הדבר היחידי שהנוהל מגביל בו את הגביה מדיירים זה תשלומים שמיועדים לספקים. הנוהל, להבדיל מועדת התעריפים, לא קבע תקרה כמה הדיירים יכולים לקבל שהוא לא תשלום לספק. כשהתשלום הוא תשלום לספק, מתייחס לזה כניצול לרעה. אם דמי השכירות משולמים לספק, צריך להבין אותו. האוכל הוא קופה משותפת. למה שאנשים לא יוכלו להחליט לסתות מזה. עכשיו, גם כשאתה בא לעשות את התמחור יש הבדל עצום בין התמחור לשאלה כמה כסף צריך לאיך הדבר מתנהל – יש הוסטלים בהם המזון מתנהל בצורה קומתית. השאלה של איך זה מתנהל משפיע על התמחור, שמענו על זה כאן. אנחנו צריכים להסתכל על זה יותר לעומק. יש קשר לוועדת התעריפים, כל הסעיפים הם בין שביעות לסבירות. צריך להסתכל על החלוקה של המכלול, זה לא מזון שעומד בפני עצמו, היום המזון הוא הסעיף השיורי, חברת חשמל חייב לשלם, לספק מגיע דמי האחזקה שלו, לכן לאוכל בסוף יהיה כמה שישאר שם. אני כן חושבת שכהחלטת ביניים די עולה צורך ברור ל-100, 150, 200, שאפשר להגיד כרגע בקונסטלציה הקיימת, כדי לא לשמוע את סיפורי המצוקה האלה ששמענו בשיח כאן. אבל כן השאלה הזאת יותר סבוכה ממה שנקבע בוועדת התעריפים. זה לא קשור למנהל ההוסטל, ההחלטה היא של הדיירים, או שהוסטל יכול להגיד מראש – זה מה שאני מציע – אבל זה חייב להיות הסכמה של דייר.

נוהל הוסטל מאפשר לכל דייר להחליט אם רוצה להיות חלק מהקומה המשותפת או לנהל את זה בעצמו. היום זה לא נאמר במפורש, נאמר אתה חלק מהקופה, תשלם 1,200. צריכים להיות שני מסלולים, עם מזון ובלי. אני לא אומרת דברים נחרצים לגבי התשובות, אלא השאלות. ועדת התעריפים לקחה כסף לספקים שקופה עם תקציב אחר, עקפו את מה שיש בנהלים, זה גרע מהזכויות. צריך לפתוח את השאלות. יש פה שתי שאלות – אחת, האם יש כסף מספיק לאוכל בהוסטלים? התשובה היא לא. גם אם מסתכלים על העלויות, על איך החיים נראים, מכיוון שהדרישה הזאת היא באוויר הרבה מאוד זמן, לא הייתי ממליצה לפתוח עכשיו כדי לעשות סמינר על כל זה, אבל אולי אפשר לתת החלטת ביניים ש-100 או 200 ש"ח יתנו אוויר. אבל מעבר לזה, צריך להיכנס להרבה שאלות ולא לקבל כתורה מסיני. אמרת שבמקומות אחרים משתמשים ב-80%, זה לא דומה אחד לשני. הועדה משאירה את מה שנשאר לדמי כיס, הקונצפט של שיקום פסיכיאטרי הוא אחר, יש אתו סל הוצאות עצום שהקופה לא מכסה אותה. הקופה היא לא צרכי החיים אלא רק צרכי הדור. מטעמי נוחות הוסיפו את המזון ממשוה אופציונאלי למשהו מוסדי ומערכת. התחלתי במקביל שיח עם התקציבים ויהודה ממש קשוב לכל הטענות. לכן צריך להבדיל בין העלאה מיידית גלובלית, בלי להסתכל לבין חשיבה יותר מקיפה, יסודית, של איך באמת בנויים החיים בהוסטל ומה הם הצרכים והנוסחאות שצריכות לצאת מזה.

יו"ר: אז אין חשיבות להכנסה הפנויה של המשתקם? יכול לבוא מנהל הוסטל ויגיד אני רוצה להגיש איכות, תשלמו לי 2,900. במסגרות המוגנות מערכות היחסים עדיין מאד היררכיות ויכול להיות כאן ניצול לרעה לכן הפיקוח הוא חיוני. כמנהל הוסטל אני מתקשה לראות כיצד קהילות יתנהלו עם גבייה דיפרנציאלית.

גב' אפרת אוטמזגין: אני מתחברת למה שהמנהלים אומרים כאן. אני מעורבת בכספים של שאר ההוסטלים לא רק שלי. יש הרבה שנמצאים על הקצה. דוחים תשלומים כדי לא להגיע למצב שצ'קים יחזרו. אין הלימה בין דרישות משרד הבריאות למה שאפשר ליישם בשטח. מדברים על מזון, אבל כלכלה זה לא רק מזון – זה חשבונות שוטפים, חומרי ניקוי וכו'. נכון שמזון לוקח חלק גדול. הדרישה שיהיה פרי טרי כל יום, זה לא משהו שיכולים לעמוד בו. אני עובדת בשיטה של לתת עצמאות עם המזון. העלות לתת להם תקציב עצמאי זה יקר מלתת משהו מרוכז בהוסטל, אבל רוצים לשקם אותם. זה עולה לנו הון גדול ממה שיכולים לעמוד. יכולים לעבוד בצורה מוסדית אבל זו לא המטרה. עוזב דייר זה מצמצם את ההכנסות ב-1,200. אני חושבת שהעלאה של 200, 250 זה מאוד ריאלי, משהו שהדיירים יוכלו לעמוד בו. בעצם לא העלינו שום דבר במקביל – הדיירים מתנהלים יפה עם מה שנשאר להם עם התשלומים. זה חוזר אליהם בסופו של דבר. אנחנו נוכל ליישם את מה שמגיע להם בצורה יותר טובה.

גב' שרון: למה אנחנו צריכים לקבוע מה יהיה גובה דמי הכלכלה? למה התקציבים או האוצר לא קובעים את התמחור לפי העלייה במדדים?

יו"ר: הוועדה אמורה להתכנס ולעדכן את הסכום. דה פקטו זה לא קרה ב-8 שנים האחרונות. המטרה של הדיון הזה זה גם לנסות ולהניע את זה. ברור לנו בדיון וגם לפני, שזה בהול לעדכן את תעריף הכלכלה. מצד שני, אני חושב שאנחנו צריכים להיזהר פה שבעצם על דמי הכלכלה לא מועמסים דברים אחרים כמו שכר דירה, כמו דברים שלא מעודכנים בתעריף שאמור להינתן ליזמים על השירות, זה גם משהו טריקי.

גב' טלר: זה לא טריקי, הסכום שמועבר ליזמים הוא סכום קבוע, היזמים לא יכולים לגבות יותר. מה שנכנס למנהל, הוא לא מעביר עוד כסף ליזמים. כל בקרה הכי קטנה להוסטלים בודקים את זה ורואים את זה. זה לא משהו שעובר ליזמים, אלא נשאר לדיירים.

גב' צוק: אני רוצה לחזק. החשבון של הדירה המשותפת הוא חשבון נאמנות. יש בתוך הסכום הזה של ועדת התעריפים שני סוגי דברים - תשלומים לספק, המתחלקים לשני סעיפים, לדעתי זה סעיף אחד של שכ"ד, למרות שקוראים לזה תחזוקה. חשוב להבין את המשחקים שהיו פעם, נכון להיות אין פנאי יותר, באיזשהו שלב פנאי היה התחייבות של הספק, אז בוועדה של 2013, למרות שבנוהל הוסטל ספק חייב לתת פנאי, נאמר שלא הוא לא עצמאי גורם לו לרצות להיות בהוסטל, בגלל זה ביטלו את הזכות לפנאי – הורידו את חובת הספק לפנאי, הורידו מהאוכל ורצו שהם ישלמו עבור פנאי. אז ראו שאין מספיק לאוכל, והפנאי התווסף לאוכל. יש את החלק שהולך לספק – הוצאות אחזקה ושכ"ד. אבל – הקופה זה כמו של שותפים בדירה, יש סכום קבוע אבל חלק הולך לחשבונות. מה שנשאר זה האוכל וחומרי הניקוי. הבקרה צריכה

לראות שזה חשבונות נפרדים ואי אפשר לבנות תפיסה על מה שאומרים, הוועדה הוציאה לאורך השנים כספים על החשבון המשותף והעבירה.

יו"ר: בגלל שאני מכיר את ההחלטה של הוועדה מ-2019, שם אני מזהה הכנסה לדמי הכלכלה של דברים שלא קשורים לכלכלה כמו סיוע לשכ"ד, לכן צריך להיזהר בזה.

גב' צוק: ההצעה החדשה לא נחתמה, היא מעוררת שאלות אחרות מהסוג שבשיח הזה לא נפתור. אני התחלתי להכניס אותן קצת, ההחלטה החדשה שעל הפרק, אני חושבת שהמשרד בוחן מחדש. היא מעוררת שאלות שלא התייחסנו אליהן כאן. אפשר לקבל הצעת ביניים להכניס אוויר. אני מודעת לסכנות של ההחלטה החדשה, אני חולקת על המשרד. אבל במצב הנכון להיום, אם אתה מוסיף 200 זה הולך לסכום השירי של מזון וחומרי ניקוי.

מר אבני: כרגע תיקחו בחשבון שאפשר לנסוע לשני לילות במקרה הטוב ובזה נגמר התקציב, אין אטרקציות ופעילויות. מצפים לטיול חד-יומי, לא מדבר על הוסטל כמו שלנו שרוצה ללכת לים, באולינג. 65 ש"ח לחודש לא מאפשר זאת.

מר צוריאל: במקביל לזה המשרד התחיל לשלם את הפנאי במקביל.

גב' צוק: היום יש תקצוב מחוץ לקופה המשותפת, וזה הולם את הנוהל מ-2009 או משהו אחר?

יהודה צוריאל: יש לזה נוהל משלו. אני מאוד שמח על השיח הזה, אנחנו עושים שיח על כל הדבר הזה לרבות שכ"ד, שהוא רגיש יותר משאר הנושאים.

יו"ר: הדיון הפומבי היה אמור להתניע איזשהו מהלך, מר צוריאל אני מאוד מודה לך על הקשב זה מאוד חשוב, תודה רבה, קיבלנו תמונה ברורה פה.

גב' גינסברג: השיח הזה מזכיר את הבדיחה של מי שלא משפיעים עליו מחירי הדלק כי הוא תמיד מתדלק ב-100 ש"ח. העולם השתנה. המנהלים מציגים תמונה מאוד קשה של המציאות.

גב' מדניקוב: אני חושבת שצריך להיות ברור שאם מעלים את דמי הכלכלה זה צריך ללכת בעיקר לסכום של המזון, כי זה לא ייתכן שזה יישאר 600 ש"ח כפי שזה היום, והיתר ילך לדברים הנוספים. קודם כל לסדר את הנושא של המזון, ההנחיה ברורה, שלא כל אחד יעשה מה שבראש שלו. אם היה כתוב ש-950 הולכים למזון ובפועל זה רק 600 אז זה לא בסדר.

גב' גיסברג: החשבונות עולים לפחות 300 לאדם לחודש. לכן כל מנהלי ההוסטלים דיברו על זה. מזון זה 650 ש"ח לפחות, הכול עולה.

גב' צוק: האם יש הגבלה של אנשים על מזגנים ואיך זה עובד?

גב' גינסברג: לא קיימת הגבלה אלא גובה חשבון החשמל ברוב הקהילות, יש נהלים בנוגע למזגנים, אי אפשר להפעיל כל הזמן, לא סביר שהקהילה יישאו בעלויות של דירה שרוצה להפעיל את המזגן.

גב' צוק: למה זה צריך להיות בסבסוד צולב. אין מונה לכל דירה?

מר אבני: לכל דירה יש מונה. אבל כשדירה נכנסת למינוס אז יש סיוע הדדי. אצלנו לא נזקקנו, היה חודש ב-2016 שעשינו תיקון כי היו בעיות. אנחנו פועלים כמו שותפים בדירה, מדיירים מצופה להפעיל את השכל הישר, והדיירים מפעילים לחץ אחד על השני בעניין הזה – ברור שצריך לנהוג באחריות. אם העלינו ב-200 ש"ח זה אומר ש-800 ילך למזון. זה נכון שזה יכול להתמסמס לדברים אחרים.

גב' גינסברג: כשאתה מפעיל דירה ויש חדרים בודדים זה מעלה את העלויות. יותר חשמל, ארנונה, הכול.

מר אריה: אני אמרתי דרך תמי, המסר שלי היה שבאמת נראה לי שהצורך קיים וצריך להוסיף אבל מאוד חשוב שזה לא יהפוך לשחיקה מתמשכת. אתה אומר שבחוק זה קבוע שכל שנה זה משתנה בהתאם למדד, אם זה באמת בהתאם למדד אז לא צריך התכנסות והחלטה, אבל אם זה יהיה מדד פלוס, ותהיה סחיפה, זה יהיה מצב בלתי אפשרי.

יו"ר: מבקש לסכם את הדיון, אני רוצה להודות לכם על ההשתתפות בדיון. אני לא חושב שאתם מבינים כמה חשיבות יש לזה. חברי המועצה יתכנסו וההמלצה תהיה לעדכן באופן מידי את נושא המזון והחשבונות בסדר גודל של כ-200 ש"ח, זה המלצה של ועדת התעריפים, אפשר להגיד את זה. זה באמת היה חייב לקרות כבר, אני מקווה שלהתכנסות הזאת יש השפעה בעניין הזה. המצוקה שביטאתם פה תעבור למקבלי ההחלטות. אנחנו כמובן נצטרך לדון על ההיבטים האחרים של העלייה שהם לא למזון וחשבונות, אלא לכל הנושא של שכ"ד שלצערי יש תחושה שדרך דמי הכלכלה יש ניסיון לסתום חורים אחרים.

גב' טלר: זה לא קשור אחד לשני. היזמים יכולים לדרוש הוצאות אחזקה וכו'. הכספים האלה מופרדים לגמרי מהיזמים, מקבל את זה המנהל ומעביר. אני לא מבינה את הפחד שלך.

גב' צוק: מה שלא חשוף בפני אנשים אין טעם לדבר עליו.

יו"ר: אני חושב שהטענות שלכם מוצדקות, המועצה שמעה את הטענות שלכם, תעביר את הדחיפות בצורך לעדכן את דמי הכלכלה בהקדם המידי, לכנס בהקדם האפשרי את ועדת התעריפים, זה יהיה המסר של המועצה. אנחנו כמובן נדון במועצה בכוונות הנוספות שיש למשרד ולכל מני דברים אבל זה דברים שהם עדיין לא חשופים לעיני כל ולזה אני מתייחס, לכן לא ראוי שכרגע נדון בזה. אבל לגבי דמי הכלכלה זה ברור שצריך לדון בזה. מישהו רוצה להוסיף עוד משהו? אני מודה לכם מאוד.

מר אריה: אם יש עוד נושאים על הפרק, אני חושב ששיתוף כמה שיותר גורמים לפחות בתהליך איסוף המידע וקבלת ההחלטות, צריך לעשות זאת יותר ככל האפשר.

בשלב זה נותרים רק חברי המועצה בדיון.

הגב' ריבי צוק: דיברנו על העלאת רכיב המזון, ברור שאם מעלים לא נשאר לשכ"ד. יגידו – יש עוד 400 ש"ח למזון. אם תגיד למזון 1,000 לא נשאר לשכ"ד. הוויכוח לא על המזון אלא ההכנסה הפנויה. הם יוצאים מהנחה שמה שיש להם זה משרד השיכון והרווחה, לא עובדים וכו'. זה צריך לממן הוצאות מחיה ושכ"ד. השאלה האם אפשר לדחוף את היד לכיס של הקצבה. ככל שהמזון עולה יותר יש פחות כסף לשכ"ד. הם בעיקר באומדן ההוצאות שהם לא חלק מהקופה. כשהם לוקחים חלק ממשרד הרווחה, ואומרים – אפשר לקחת 80% הנה לוקחים 55%.

יו"ר: מזה אני רוצה להיזהר.

גב' צוק: אבל אז השיח אמור להיות עם אנשים – צריך להראות שהיתרה אחרי מה שהולך לקופה המשותפת, כמה הרבה צרכים היא צריכה עוד לספק, אי אפשר להכניס את היד לכיס של מתמודדים לממן עוד. הם התחילו להבין קצת, רצו לעלות את סבסוד השכ"ד ל-166 וכו'. לבג"ץ הודיעו שיתנו 100 ש"ח.

גב' גינסברג: לא אמרו מי ישלם. אני רק מסבירה את הכיוון. לא להגיד שלא צריך הרבה לקופה המשותפת. ככל שאתה אומר שחייבים להכניס לקופה המשותפת בסעיף של המזון. ככל שאתה מכניס יותר לא מאפשר כי אין מאיפה לקחת.

גב' צוק: חייבים לקשור בין ההתנהלות בפועל לתמחור. אמרו כאן - לא דין מטבח מרכזי כדין דירה בהוסטל כדין דירה בקהילה תומכת. לכל אחד מהדברים האלה יש עלויות אחרות, ראוי להסתכל מה ראוי להגביר, ומה לא. את מנגנוני קבלת החלטות.

יו"ר: מסלולים דיפרנציאליים זה מאוד קשה, בקהילה תומכת ובהוסטל אתה חי בתקציב, יש צ'קים והתחייבויות ואז דייר רוצה מסלול כזה, ואז אחר, זה לא פשוט.

גב' צוק: כל הרעיון שזה סכום שנפל מהשמיים זה רעיון שלא יוצא מהנוהל. אי אפשר עם שיקולי הנוחות האלה לנהל את השיקום. איפה עובר הגבול הזה? נוצר נתק בין הזכויות בנוהל לשטח.

יו"ר: זה לא עניין של נוחות, אלא של היתכנות, אני אסכם את הדיון ואעביר המלצה לעיונכם. ההמלצה תהיה העלאה של המזון, חשבונות, חומרי ניקוי, בהקדם האפשרי, כי המצב בלתי נסבל. תודה.

בכבוד רב,

עו"ס אבי אורן

יו"ר המועצה הארצית לשיקום נכי נפש בקהילה

		משרד הבריאות
		לשכת השר

המנהל הכללי	-	פרופ' נחמן אש
המשנה למנהל הכללי	-	
ראש חטיבת הרפואה	-	ד"ר ורד עזרא
ראש שירותי בריאות הציבור	-	ד"ר שרון אלרועי
נציב קבילות הציבור למקצועות רפואיים, אגף להבטחת איכות, נציבות התלונות	-	ד"ר בעז לב
סמנכ"ל בכיר איכות ובטיחות	-	פרופ' ירון ניב
סמנכ"ל תכנון, תקצוב ותמחור	-	מר חיים הופרט
סמנכ"ל לדוברות והסברה	-	
ראש מינהל הסיעוד	-	ד"ר שושי גולדברג
ראש מינהל לטכנולוגיות רפואיות ותשתיות	-	ד"ר אסנת לוקסנבורג
ראש חטיבת המרכזים הרפואיים הממשלתיים	-	ד"ר דודו דגן
ראש המרכז הלאומי לבקרת מחלות	-	פרופ' ליטל קינן בוקר
עוזרת למנכ"ל משרד הבריאות	-	גב' מאיה גולן
קופות חולים		
מנכ"ל שירותי בריאות כללית	-	פרופ' אהוד דודסון
סמנכ"ל רפואה/קופ"ח מאוחדת	-	ד"ר דוד מוסינזון
סמנכ"ל לרפואה/לאומית שרותי בריאות	-	פרופ' שלמה וינקר
ראש חטיבת הבריאות/ מכבי שירותי בריאות	-	ד"ר מירי מזרחי
ראש אגף מדיניות בריאות בחטיבת הקהילה	-	ד"ר ניקי ליברמן
ראש אגף הרפואה, שירותי בריאות כללית	-	ד"ר דורון נצר
קרפ"ר / צה"ל	-	תא"ל פרופ' אלון גלזברג
יו"ר המועצה המדעית	-	פרופ' חנוך קשתן
המנהל המדעי של המ.ל.מ.ב	-	פרופ' חיים ביטרמן
יו"ר ההסתדרות הרפואית בישראל	-	פרופ' ציון חגי
ראש שירות ברה"נ, משרד הבריאות	-	ד"ר טל ברגמן
ס.ראש האגף לברה"נ לנושא מערך השיקום, משרד הבריאות	-	ד"ר נורית שלפמן
לשכה משפטית, משרד הבריאות	-	עוה"ד שרונה עבר הדני
מנהל המערך הקליני בבריאות הנפש, משרד הבריאות		ד"ר אהוד ססר

www.health.gov.il

**משרד
הבריאות**
לחיים בריאים יותר

חטיבת הבריאות

המועצה הארצית לשיקום נכי נפש בקהילה

The National Council for the Rehabilitation in the Community of Persons with Mental
Disabilities Rehabilitation

**National Councils for Health
Ministry of Health**
119, Yigal Alon St. Tel Aviv 6744325
moatzot@moh.health.gov.il
Tel: 03-6932309/47 Fax: 02-5655980

המועצות הלאומיות לבריאות
משרד הבריאות
רח' יגאל אלון 119, תל אביב 6744325
moatzot@moh.health.gov.il
טל: 02-5655980 פקס: 03-6932309/47